

Rajčan

FEBRUÁR
2022

www.rajec.sk

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

(viac informácií
na strane 9)

Autor: Pavol Rybár
3. miesto na medzinárodnej
súťaži vo Florencii

V tomto
čísle si
prečítate

Aktuálne
informácie
z mesta
a mestského
úradu

Štatistika
mesta za rok
2021

Nový spôsob
zberu
komunálneho
odpadu

Mestská
knížnica
s novou
tvárou 2

Spoločenská
rubrika

NÁMESTIE POČAS LETA OŽIJE NIELEN ŠPORTOM

Primátora mesta Milana Lipku sa pýtame na aktuálne otázky súvisiace s mestom, jeho rozvojom, investičnými akciami či na témy, ktoré sa prerokujú na zasadnutiach mestského zastupiteľstva. Otázky položila Zuzana Ščasná.

Začal sa ďalší rok a mestu sa v minulom roku podarilo úspešne získať finančné prostriedky z rôznych výziev na rekonštrukciu či obnovu budov a verejných priestranstiev v majetku mesta. Čo všetko vás čaká v tomto roku a kedy sa začne s prácami?

Najbližšie k realizácii sme s rekonštrukciou mestského úradu, kde sme pred podpisom zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, následne sa začne s rekonštrukciou. Po zlepšení klimatických podmienok bude

pokračovať aj výstavba nového multifunkčného ihriska. Množstvo projektov, ktoré sme minulý rok vypracovali, je predložených, a čakajú, či budú schválené. Verím, že bude podporená a v roku 2022 sa dočká realizácie rekonštrukcia sály kultúrneho domu, revitalizácia vnútroblokov sídlisk, výstavba cykloprístreškov v areáli ZŠ Lipová či vodozádržné opatrenia. Naprojektovanú máme aj revitalizáciu parku na Partizánskej, čakáme na príležitosť uchádzať sa s projektom o eurofondy.

Ak niektoré projekty budú zamietnuté, prostriedky, ktoré máme pripravené na spolufinancovanie týchto projektov, presunieme na niektorý zo zámerov, ktorý máme pripravený. Prioritami sú priechody pre chodcov, chodníky na cintoríne a pokračovanie v budovaní prístreškov na kontajnery. O tom, kde prípadne peniaze pôjdu, budú rokovať poslanci mestského zastupiteľstva.

Chystá sa nejaká zaujímavosť pre našich občanov?

Máme pripravených viacero zaujímavostí a týkať sa budú najmä námestia. To sa budeme snažiť ešte viac oživiť. Opäť na leto zapožičiame piesok a nainštalujeme ihrisko na plážový volejbal. K nemu pribudnú ďalšie dva športy, to si zatiaľ necháme ako prekvapenie. Z krajskej organizácie cestovného ruchu máme na tento rok prisľúbený príspevok na nabíjaciu stanicu pre elektrobicykle, ako aj montážny stojan na bicykle. Určite využijeme stánky z vianočných trhov, tie budú celoročne umiestnené na námestí, prenajaté a prevádzkované nielen počas kultúrnych podujatí. Spreádzkovať chceme spodné podlažie radnice, tak, aby to žilo aj okolo nej, určitou zaujímavosťou bude aj pripravovaná publikácia pri príležitosti 95. výročia narodenia Vladimíra Kompánka.

Niektoré detské ihriská postupne dosluhujú. Neplánujete ich revitalizáciu, prípadne ich rozšírenie?

Určite áno, na tomto postupne robíme priebežne. V roku 2020

Primátor na stretnutí s predsedom OOCR Rajecká dolina Petrom Slyškom

I sme osadili nové prvky na Jánošíkovej, minulý rok sme doplnili niekoľko prvkov a najmä dopadové plochy na detské ihriská na Javorovej a Partizánskej. Množstvo prvkov bolo vymenených za nové v areáloch materských škôl. No a viaceré sú predmetom žiadostí o eurofondy. Či už ako súčasť revitalizácie vnútroblokov sídlisk, ktoré plánujeme medzi bytovými domami na uliciach Obrancov mieru a 1. mája, resp. na sídlisku Sever, alebo ako samostatná žiadosť o fondy, ktorú sme spracovali a predložili len v decembri minulého roka. Tu ide o celkom veľké detské ihrisko, ktoré v prípade schválenia bude umiestnené medzi ulicami Orgovánová a Jablňonová.

Od tejto sezóny majú zimnú údržbu na starosti Technické služby mesta Rajec. Ako ste spokojní s ich prácou?

V podstate je zimná údržba vykonávaná tými istými ľuďmi aj technikou ako minulý rok. Vzhľadom na ich skúsenosti je vykonávaná dobre. Určite príde v priebehu celej zimy k niekoľkým situáciám, že niekde nebude posypané hneď, ako by si človek prial, ale máme naozaj stále obdobia, kedy sú ľudia v karanténach či s ochorením, veľakrát je potrebné narýchlo improvizovať so zastupovaním.

A tu by som chcel nadviazať, aj keď to so zimnou údržbou nesúvisí, na preplnené kontajnery na separovaný odpad v období decembra a januára. Práve u našej zberovej spoločnosti – prevádzky separovaného zberu na Fučíkovej ulici – sa stalo, že naozaj takmer všetci zamestnanci ochoreli na covid-19 a nielenže nebolo možné odpad triediť, ale nemal ho kto vyviešť. Tzv. zvony sa vyprázdňujú autom s „rukou“, tu hocikajký zások naozaj nepriechádzal do úvahy. Občanov sme o situácii informovali a snažili sme sa ju sanovať doplnením veľkých vriec a častejším dočisťovaním. V období Vianoc, kedy boli ľudia viac doma a tvorili viac odpadu, však nebolo možné udržať uspokojivý poriadok na stojiskách. Uvedený problém máme všetky obce od Višňového po Čičmany, postupne sa časový sklz dobehne a vývozy pôjdu podľa harmonogramu.

Minulý rok sa zosobášilo 55 párov

Stav obyvateľstva v meste Rajec k 31. 12. 2021 bol 5 855 obyvateľov, z toho 2 922 mužov a 2 933 žien. To je o 41 obyvateľov menej ako v roku 2020.

V roku 2021 sa narodilo 65 detí (36 chlapcov a 29 dievčat) – o osem detí menej ako v roku 2020. Najčastejšie dievčenské mená zapísané v rodnom liste rajeckých detí v minulom roku boli Tamara, Michaela, Simona, Karolína, Dorota a Diana (vyskytli sa dvakrát). Medzi chlapcami viedli mená Samuel a Matej, pre ktoré sa rozhodli rodičia po päťkrát. Dvakrát sa vyskytlo meno Adam, Martin a Lukáš.

Medzi netradičnejšie mená detí patrili mená ako Zoja, Lea, Olívia alebo Teo, Max, Henrich či Oliver.

V minulom roku vstúpilo do stavu manželského 55 snúbeneckých párov (v roku 2020 ich bolo iba 26), čo bolo zapríčinené aj uvoľnenými opatreniami proti šíreniu koronavírusu covid-19. Z tohto

počtu sa 34 párov zosobášilo v Rajci a 21 párov sa rozhodlo pre sobáš mimo nášho mesta.

Zomrelo 67 našich spoluobčanov (o pätnásť viac ako v predchádzajúcom roku), z toho 29 mužov a 38 žien.

105 osôb (47 mužov a 58 žien) sa rozhodlo z nášho mesta odstáť. Naopak, do nášho mesta sa prisťahovalo 66 osôb, z toho 31 mužov a 35 žien.

Najstaršou obyvateľkou nášho mesta je aj naďalej Helena Zbýňová, ktorá sa v roku 2021 dožila krásneho veku 98 rokov.

Podklady: J. Uhláriková, organizačno-administratívne odd. MsÚ Rajec

Spracovala: Z. Ščasná, odd. kultúry a športu MsÚ Rajec
Snímka: internet

RAJECKÍ „SEPARATISTI“ SEPARUJÚ V RODINNÝCH DOMOCH PO NOVOM

Názov článku znie trochu zvláštne, avšak svojím spôsobom vystihuje zmeny, ktoré sa od 1. januára 2022 udiali v separácii a zbere komunálneho odpadu v rodinných domoch nášho mesta. V priebehu minulého roka sme sa mohli rozhodnúť, o aký druh nádoby máme vo svojom rodinnom dome záujem.

Treba povedať, že nie všetci túto možnosť využili, pričom mnohí až teraz zisťujú, akú nádobu budú potrebovať. Prešlo mnoho rokov, a preto niet divu, že sme si zvykli na spoločnú nádobu, do ktorej sme dávali obsahy našich smetných košov bez toho, aby sme prepočítavali, koľko to bolo košov za týždeň, či mesiac. Dodaním vlastných nádob sa situácia zmenila a dala nám opäť možnosť sami za seba rozhodovať o tom, či budeme viac separovať, a teda aj ako často si chceme dať vysypať vlastnú smetnú nádobu.

DOSIAHNEME 60 PERCENT SEPAROVANIA ODPADU DO ROKU 2025?

Táto otázka bezprostredne súvisí s vykonanou anketou a so situáciou separovania v našom meste. Prečo je uvedená táto hodnota? Výška separácie bola stanovená v cieľoch Programu odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025. Dokument, prijatý vládou Slovenskej republiky, je záväzný pre nás všetkých. Novými opatreniami v rodinných domoch, ale aj ďalšími opatreniami určenými v našej Stratégii nakladania s komunálnymi odpadmi v meste Rajec na roky 2020 – 2030, chceme tento stav výrazne zlepšiť. V Rajci sme za ostatné roky až doposiaľ dosahovali úroveň separácie približne len 28 %, čo nie je ani polovica z cieľovej sumy. Kvôli tejto hodnote musíme už po niekoľko rokov platiť zvyšujúce sa náklady za uloženie odpadu na skládku. Tieto náklady sa budú naďalej zvyšovať a zvyšovať, teda až dovedy, pokiaľ neznížime objemy odpadov odvázaných na skládku a nezlepšime jeho separovanie. Pôvodný zber komunálneho odpadu z rodinných domov bol v minulosti pre nás jednoduchší a ľahší. Teraz je už príliš drahý na to, aby sme si ho mohli dovoliť aj v budúcnosti bez toho, aby sme nepristúpili k účinnejším opatreniam.

Naplnené vrecia na triedený odpad z rodinných domov

Stará plechová „kondva“

Záber do novej nádoby na komunálny odpad

Všetko nové je zo začiatku zložitejšie, a to platí nielen pre občana, mesto, ale aj pre vývozcu komunálneho odpadu. Nateraz sme ešte len v prvom mesiaci jeho zberu po novom, i napriek tomu sme si už teraz overovali, aká je situácia v tejto oblasti. Po vývoze (20. 1. 2022), sme oslovili obyvateľov rodinných domov z mladej, strednej, ale aj tej skôr narodenej generácie, ktorá si ešte pamätá vlastnú „kondvu na smeci“. Jedna z nich je aj na obrázku.

ZAÚJÍMALI NÁS HLAVNE TIETO OTÁZKY:

1. Vyhovuje vám objem smetnej nádoby?
2. Aký objem odpadu ste vyprodukovali?
3. Koľko sa vám doteraz podarilo vyseparovať?
4. Čo všetko separujete?
5. Čo navrhujete zlepšiť?
6. Ako nakladáte z biologickým odpadom?

Na prvú otázku odpovedalo kladne viac ako 81% opýtaných, okrem niektorých z nich, ktorí poznamenali, že majú veľkú zbernú nádobu. V necelých 19% odpovedí sa občania vyjadrili, že im to vystačilo do plánovaných vývozov.

Na druhú otázku sa skoro 50% občanov zhodlo, že nateraz, teda do 20. 1. 2022, majú využitú nádobu približne na polovicu objemu. 50% opýtaných malo nádobu plnú, pričom niektorí z nich využili v tomto roku už aj druhý termín vývozu odpadu.

V tretej otázke asi 50% opýtaných objemovo vyseparovalo rovnaké množstvo alebo o niečo viac, ako vyprodukovalo odpadu. Ďalších 25% opýtaných malo vyseparovaných približne 30% a ostávajúca časť asi 20%.

Pri štvrtej otázke sa všetci z opýtaných vyjadrili, že separujú plastové fľaše, igelitové vrecká a niektoré obaly. Nie každý separuje všetky plechové obaly z nápojov a konzervovaných potravín či obaly z iných plastových nádob predmetov dennej spotreby.

V návrhoch na zlepšenie by malá časť z opýtaných by potrebovala väčšiu nádobu, pričom niektorí nevedia nateraz posúdiť, či im bude postačovať objem nádoby počas celého roka. Časť obyvateľov rodinných domov by privítala mať bližšie nádoby na separovanie papiera, skla a kovov, prípadne navrhovali aj zber od dverí.

I V šiestej otázke drvivá väčšina opýtaných spotrebuje biologický odpad kompostovaním a zvyšky potravín prikrmovaním domácej hydiny a zvierat. Asi 9% opýtaných nespotrebované jedlo vyhadzuje do odpadu a približne 5% ich dáva do hnedých kontajnerov.

ZHRNUTIE VÝSLEDKOV Z PRVÝCH VÝVOZOV

Z prieskumu vyplynulo, že každý ekologicky zmyslajúci občan má vytvorený priestor na to, aby bez väčších problémov dosiahol očakávané ciele tvorby a separovania odpadov v tomto, ale aj v nasledujúcich rokoch. Podľa skúsenosti niektorých občanov bude postačovať vývoz asi raz za mesiac, pričom časť z nich dokáže ešte menej vytvárať odpad.

Väčšina odpovedajúcich viac premýšľa a aj vyvíja väčšiu snahu pri znižovaní svojho odpadu a zvyšuje separovanie. Je jasné, že je potrebné časť z obalov pred ich uložením do separačného vreca upraviť, poumývať, napríklad: jogurtové poháre, hliníkové viečka, obaly z donášky hotových jedál, obaly z rôznych potravín a podobne, čo je náročnejšie na čas a vlastné náklady. Takýmto prístupom sa podľa viacerých oslovených dokáže výrazne znížiť podiel odpadu voči separácii a v konečnom dôsledku šetriť nielen prírodu, ale aj vlastnú peňaženku.

Na základe prvých zistení je možné povedať, že prevažná väčšina občanov v Rajci má skutočný záujem znižovať svoj komunálny odpad. Novozavedený spôsob zberu zjavne mnohých občanov v rodinných domoch nezaskočil, pretože v mnohom nič nezmenili na svojich zvykoch separovania ako predtým, len teraz sa ich snažia zviditeľňovať.

Nie všetci s názorom väčšiny súhlasia a prejavujú svoju neochotu rôznymi konaniami a vyjadreniami, avšak naša planéta je už dávno proti a dáva nám to čím ďalej, tým viac pocítiť. I tu platí, hľadajme spôsoby, ako sa to dá, a nie dôvody, ako to nejde. A pri hľadaní iných dôvodov je na mieste spýtať sa samých seba, čo ste urobili pre to, aby sa v Rajci téma odpadov zlepšila? Odpoveď je na každom z nás.

MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

KONTAJNER VYLOŽTE AŽ PO JEHO NAPLNENÍ

Od 1. januára tohto roka došlo k zmene vo vývoze komunálneho odpadu v rodinných domoch. Občania si mohli na základe dotazníka vybrať do svojich domácností veľkosť zbernej nádoby na zmesový komunálny odpad.

Tak ako predchádzajúci systém zberu zmesového komunálneho odpadu, aj tento má svojich zástančov a odporcov.

Náklady na nakladanie s odpadmi a poplatky za skládokovanie aj v závislosti od miery vytriedenia odpadu každým rokom rastú. Tento rok platíme za úložné na skládke odpadov o 21,16 € viac ako v predchádzajúcom roku a poplatok do Environmentálneho fondu vo výške 27,00 € za každú tonu odpadu uloženého na skládku odpadu. Terajšia skládka odpadu sa postupne uzatvára a zmesový komunálny odpad sa bude voziť na prekládkovú stanicu, ktorá sa buduje v priestoroch terajšej skládky odpadu.

Zmena nádob spôsobila, že občania si začali viac uvedomovať, aký odpad a koľko odpadu im v domácnosti vzniká. Na základe týchto poznatkov mnohí žiadajú o zmenu nádoby za menšiu alebo za väčšiu. Požiadavky na pridelenie nádob sa evidujú na oddelení investičnej výstavby a životného prostredia. Nádoby sú označené

QR kódom, ktorý slúži na evidenciu pri nakladaní s odpadom. Niektoré nádoby bolo potrebné opätovne načítať, lebo pri prvom priradení nádob neboli všetky zapísané do evidenčného systému. Pri zbere odpadu bude pracovníkom zberovej spoločnosti QR kód načítaný a nádoba následne vyspaná. Nádoby vykladajte, až keď bude plná. Nádoba musí byť zatvorená a nemôže byť okolo nej žiadny iný odpad. Po vyspaní odpadu si zbernú nádobu umiestnite späť na vlastný pozemok.

Aby bol systém adresnejší, samostatne sa zbiera odpad od občanov a od podnikateľských subjektov. V kombinácii s vrecovým zberom triedeného odpadu bude mať každá domácnosť určitú mieru vytriedenia. Na základe jej výšky bude závisieť veľkosť úľavy na poplatku.

V priebehu mesiaca február dostanú občania QR kódy na odpady, ktoré môžu odovzdať na zbernom dvore.

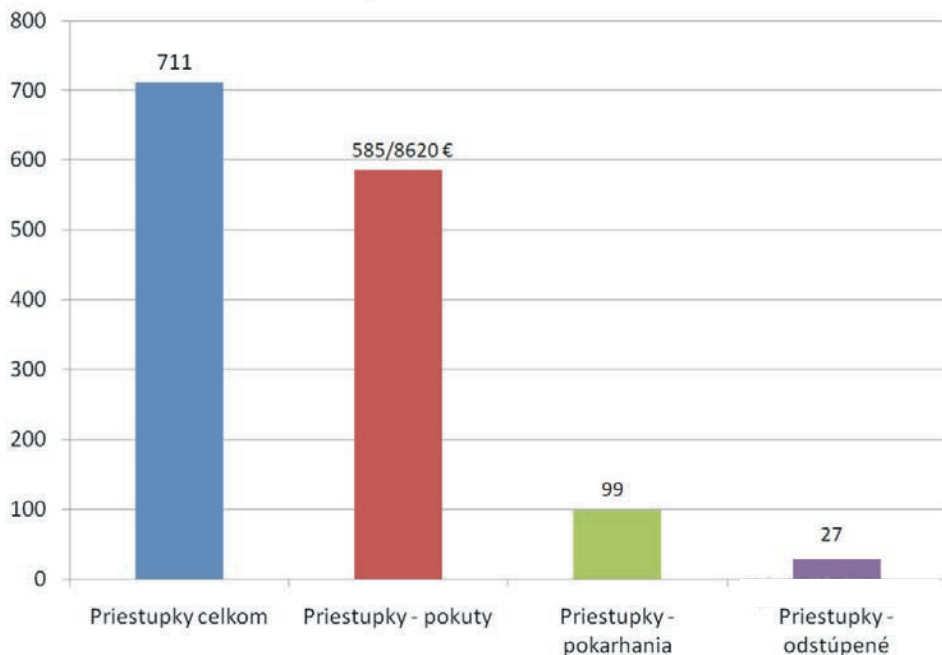
Oddelenie investičnej výstavby a životného prostredia MsÚ Rajec

HARMONOGRAM ZBERU ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU		
MESIAC	RODINNÉ DOMY: VÝVOZNÝ DEŇ STREDA	BYTOVÉ DOMY: VÝVOZNÝ DEŇ ŠTVRTOK
január	5., 19.	2., 13., 20., 27.
február	2., 16.	3., 10., 17., 24.
marec	2., 16., 30.	3., 10., 17., 24., 31.
apríl	13., 27.	7., 14., 21., 28.
máj	4., 11., 18., 25.	5., 12., 19., 26.
jún	1., 8., 15., 22., 29.	2., 9., 16., 23., 30.
júl	6., 13., 20., 27.	7., 14., 21., 28.
august	3., 10., 17., 24., 31.	4., 11., 18., 25., 31.
september	7., 14., 21., 28.	8., 14., 22., 29.
október	12., 26.	6., 13., 20., 27.
november	9., 23.	3., 10., 16., 24.
december	7., 21.	1., 8., 15., 22., 29.

VÝSLEDNÁ ČINNOSŤ PRÍSLUŠN

V období mesiacov január - december 2021 bolo riešených 711 priestupkov, v blokovom konaní bolo riešených 585 (82 %) priestupkov v celkovej sume 8620,- eur (priemer 14,80 eura), 99 priestupkov (14 %) bolo riešených uložením pokarhania so zápisom do celoslovenskej evidencie priestupkov. Ďalších 27 priestupkov (4 %) bolo odstúpených príslušným orgánom.

Výsledná činnosť 2021

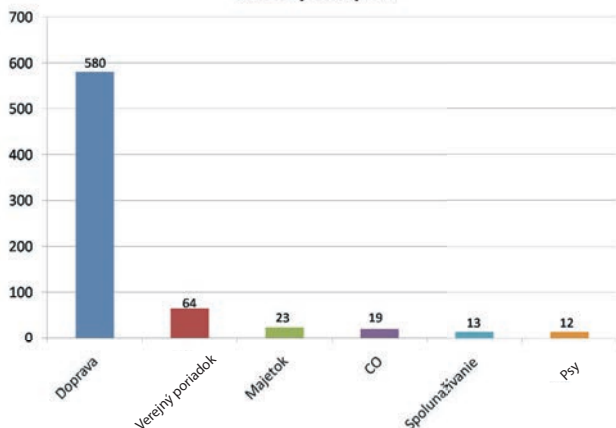

Skladba priestupkov:

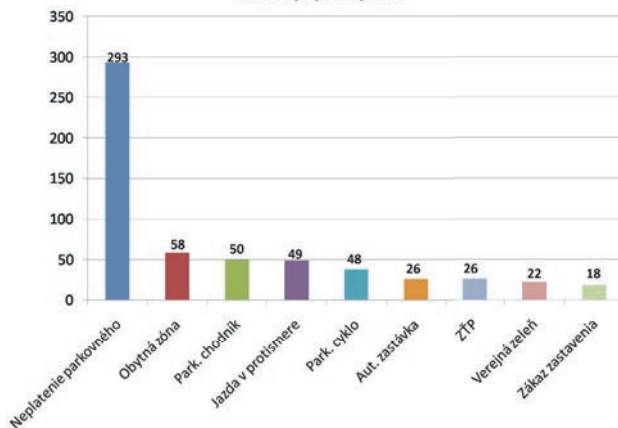
- 580 priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, podiel 81,5 %,
- 64 priestupkov na úseku verejného poriadku, podiel 9 %,
- 23 priestupkov proti majetku, podiel 3 %,
- 19 priestupkov na úseku ochrany civilného obyvateľstva, podiel 2,6 %,
- 13 priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu, podiel 1,8 %,
- 12 priestupkov na úseku dodržiavania podmienok držania psov, podiel 1,7 %.

Najčastejším priestupkom na úseku dopravy v roku 2021 bolo nezaplatenie parkovného na ulici Kukučínovej a na Námestí SNP. Celkom bolo zistených 293 priestupkov, čo predstavovalo 50,50 % z celkového počtu zistených priestupkov na úseku dopravy.

Skladba priestupkov

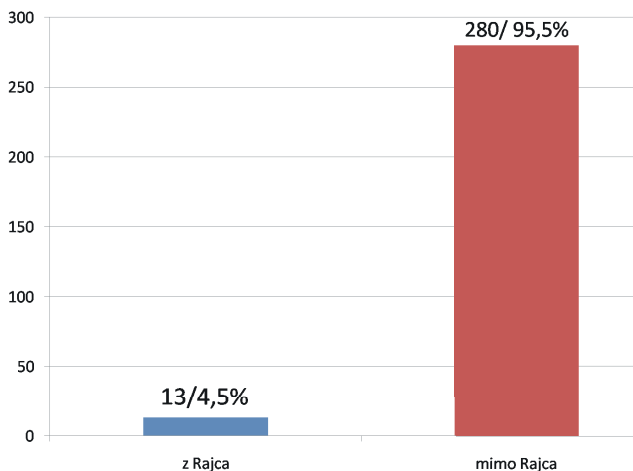

Priestupky v doprave

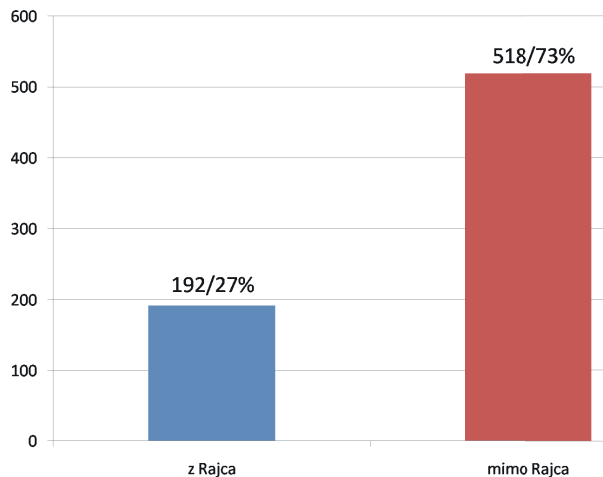

PRÍSTUPKOV MSP RAJEC V ROKU 2021

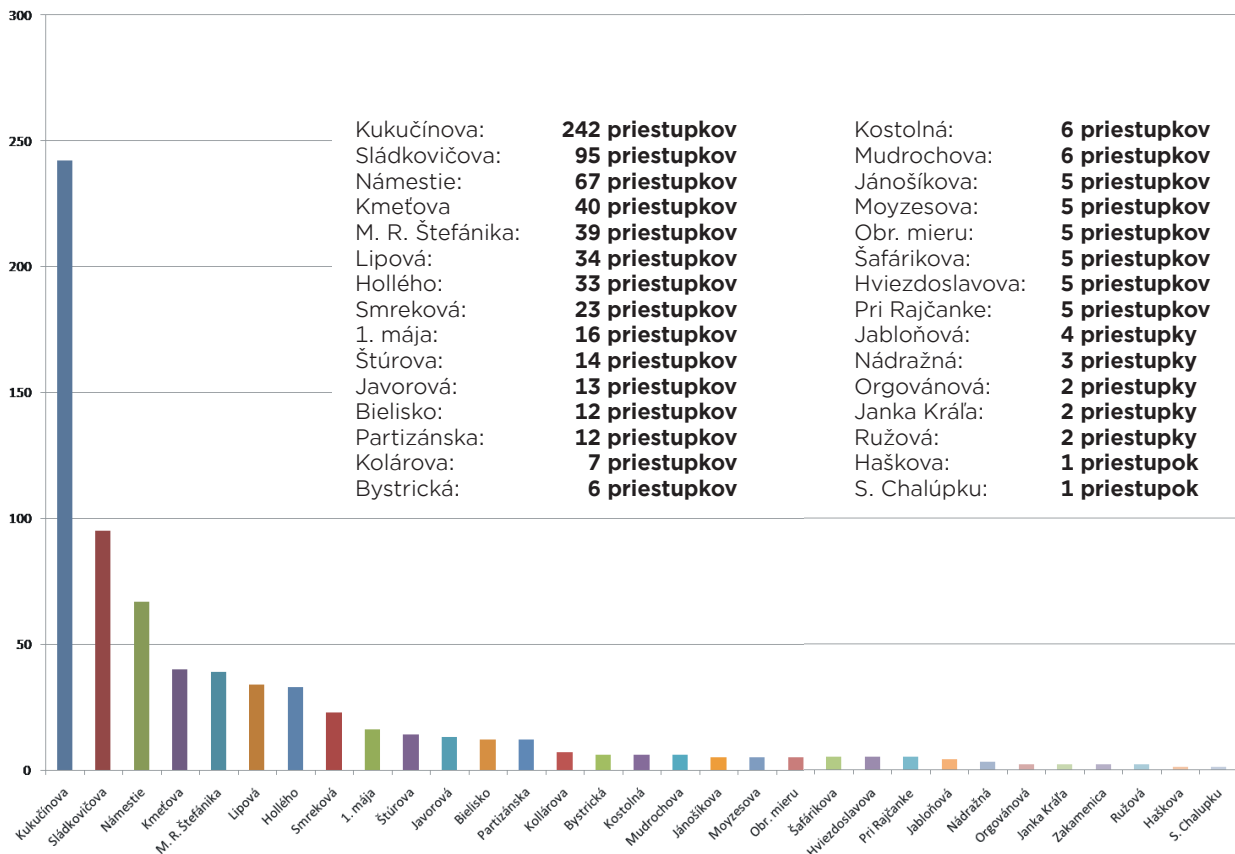
Priestupcovia - neplatenie parkovného

Priestupcovia

Miesto páchania priestupkov

Mgr. Adrian Begán, náčelník MsP Rajec

MESTSKÁ KNIŽNICA S NOVOU TVÁROU 2

Minulý rok sa mestu Rajec prostredníctvom finančných prostriedkov z verejných zdrojov Fondu na podporu umenia podarilo zrekonštruovať rajeckú mestskú knižnicu. A pretože knižnica je nielen o pekných nových priestoroch, ale v prvom rade o knihách, rozhodli sme sa podať ďalší projekt na akvizíciu knižničného fondu.

S projektom Mestská knižnica s novou tvárou 2 sme boli opäť úspešní a podarilo sa nám získať 1506,20 € na nákup nových kníh, z toho z verejných zdrojov Fondu na podporu umenia 1300,00 €, zvyšok sumy sme investovali z vlastných zdrojov.

V rámci vypracovaného projektu sme rozšírili knižničný fond o 131 kníh, viac ako 20 % z celkovej sumy zakúpených kníh tvoria knihy vydané s finančnou podporou Fondu na podporu umenia.

Knižný fond sme rozšírili o množstvo noviniek pre všetky vekové kategórie. 24 titulov je určených pre deti a mládež, ktoré tvoria knihy povestí, detskej poézie, knihy pre čitateľov od 6 do 11 rokov a niekoľko titulov mládežníckej náučnej literatúry. Nezabudli sme ani na študujúcu mládež a knižný fond sme rozšírili o 6 kníh odporúčenej literatúry pre školy. Najväčšiu časť zakúpených kníh tvoria knihy pre dospelých. Fond sa rozšíril o 44 detektívok a thrillerov, 30 kníh romantickej literatúry, o tri životopisy, 12 próz, štyri knihy poézie a 6 odborných titulov.

Tak ako do každej oblasti, tak aj do našej činnosti zasiahli obmedzenia a karantény a knihy sa nám podarilo nakoniec spracovať a ponúknuť verejnosti až v polovici januára. Ale určite stálo za to počkať, pretože podľa nadšených ohlasov našich čitateľov sme knižné tituly vybrali dobre.

Dúfame, že aj tieto novinky prilákajú do našej knižnice ďalších čitateľov a nových zákazníkov, na ktorých sa tešia všetci pracovníci Mestskej knižnice v Rajci.

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Z. Ščasná, odd. kultúry a športu MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

Úspechy výtvarného odboru ZUŠ Rajec

Na sklonku uplynulého roku k nám do ZUŠ Rajec prišlo niekoľko skvelých správ. Tá prvá k nám dorazila priamo z talianskej Florencie. V celosvetovom finále medzinárodnej súťaže Detská mapa sveta, ktoré bolo súčasťou Medzinárodnej kartografickej konferencie, získal Pavol Rybár vo svojej kategórii 6 - 8 rokov vynikajúce 3. miesto!

Veľmi dobre sa viedlo aj ďalším zúčastneným: Mária Šáleková skončila vo svojej kategórii na skvelom 4. mieste spomedzi 74 finalistov a Lenka Babulová skončila na rovnako skvelom (delenom) 7. - 10. mieste. Bez povšimnutia neostala ani práca Moniky Kráľovej, ktorá tiež zaujala a oslovila hodnotiacich. Slovensko vo finále tejto prestížnej súťaže zastupovalo šesť prác, z toho až štyri boli práce žiakov našej ZUŠ. Všetky práce našich úspešných žiakov boli vystavené v galérii Palazzo Medici. Touto cestou ešte raz blahoželáme našim budúcim „Leonardom Da Vinci“.

Tesne pred prázdninami sme sa dozvedeli ďalšiu radostnú novinu. Na 1. bienále celoslovenskej výtvarnej súťaže Púchovské parafrázy sa medzi 1310 prácami podarilo výborne zabojsť žiačkam našej školy: Katarína Šáleková získala 3. miesto vo 4. kategórii a Margaréta Macková sa stala držiteľkou čestného uznania poroty.

Mimoriadne potešujúca informácia prišla aj z celoslovenskej výtvarnej súťaže EKOPOSTER. Túto súťaž každoročne vyhlasu-

je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a organizačne zabezpečuje mesto Trstená. V skutočne silnej konkurencii 299 škôl a 2004 žiakov naša ZUŠ obstála viac než dobre. Až tri skupiny žiakov získali cenu poroty. Prvou ocenenou dvojicou boli Timotej Matejko a Marcel Cep. Ďalšou sú Michal Židek a Anett Macáková. Poslednou úspešnou skupinou je trio Tobiáš Jonek, Ľubica Rybárová a Alexandra Dubravková. Aby toho nebolo málo, dvojica Adam Filo a Margaréta Macková získali vo svojej vekovej kategórii skvelé 1. miesto.

Ďakujeme všetkým žiakom, ktorí sa do súťaží zapojili a dôstojne reprezentovali našu školu. Rovnako ďakujem aj vám, rodičom, ktorí ste nám dali dôveru vzdelávať vaše deti aj v týchto náročných a neľahkých časoch. Aj tieto spomínané úspechy sú pre nás, pedagógov ZUŠ Rajec, ďalšou motiváciou a povzbudením rozvíjať talent našich žiakov pre ich a vašu radosť a úžitok.

PaedDr. Marián Remenius,
riaditeľ ZUŠ Rajec
Snímky: archív školy

Pavol Rybár - Detská mapa sveta 3. miesto
Florencia

Ekoposter - ocenené práce

Ekoposter - ocenení žiaci

Ekoposter - ocenení žiaci

PRÁVA DIEŤAŤA OČAMI DETÍ V NAŠEJ MŠ

**„Všetky práva patria
všetkým deťom“**

Hovorí sa, že deti sú budúcnosť ľudstva. Sú však najzraniteľnejšou skupinou, ktorá vzhľadom na vek nie je schopná uplatňovať svoje práva. Preto potrebuje osobitnú ochranu a pomoc. Jednou z možností je výchova a vzdelávanie detí k ich právam a právam iných, viesť ich k empatii, vzájomnej tolerancii a zodpovednosti od útleho veku.

Najvýznamnejšie predpoklady zdravého vývinu dieťaťa sú v rodine. Môžeme ich zhrnúť do týchto oblastí: dobré a šťastné detstvo – len tak sa môže dieťa rozvinúť do slobodnej, zodpovednej a plnohodnotnej osobnosti, primeraná starostlivosť o dieťa zo strany otca a matky. Pri výchove sa nevenovať len práci, ale snažiť sa využívať voľný čas na spoločné chvíle s deťmi.

Aj my v našej materskej škole využívame rôzne aktivity na práva detí, napr. aktivity Podaj rúčku, Mám strach, Dospelí, počúvajte ma, Mamička sľepočka a iné. Najčastejšie sa hrávame aktivitu Meninový kráľ. Keď má dieťa meniny, oslávenec začína básňou „Kamaráti moji milí, chcem, aby ste oslávili so mnou tento deň,

meniny mám, ja to viem.“ Dieťa povie svoje meno a ostatné deti mu zaspievajú pieseň, zablahoželajú mu a obdarujú ho obrázkom, ktorý si pripravia spoločne s pani učiteľkou, a pani učiteľka mu dá na hlavu korunu, vyrobenú z farebného papiera.

Predpokladom toho, aby bola výchova k ľudským právam v materskej škole úspešná, je dôležitý vhodný výber hier a aktivít a tiež rešpektovanie niektorých zásad pri ich realizácii. Hru učiteľka vyhodnocuje, či bol splnený cieľ, očakávania, sleduje, ako ju deti prežívajú, a najmä tie, ktoré sa k hre nestavajú pozitívne, napr. hyperaktívne alebo smutné

a utiahnuté deti. Preto by učiteľka mala dobre poznať deti, ich osobnosť, aby hry správne vybrala a zaradila do výchovno-vzdelávacieho procesu.

SEDEM VEČÍ, KTORÉ POTREBUJÚ POČUŤ KAŽDÉ DIEŤA (A NESETRIME NIMI!):

- Lúbim ťa.
- Som na teba hrdá.
- Je mi to ľúto.
- Už sa nehnevám.
- Počúvam ťa.
- Je to na tebe.
- Dokážeš to.

Soňa Pialová, MŠ Mudrochova
Snímka: archív školy

MŠ MUDROCHOVA: KTO ŤUKÁ NA OKIENKO?

**Stojí, stojí domček,
drevený má dvorček.
Kto v ňom býva?
Nevieme.
Ako to asi zistíme?**

Ťuki-ťuki na vrátka, začína sa rozprávka o vtáčiku, ktorý klopkal jedno mrazivé ráno na okienko našej triedy lienočiek. Kto to ťuká na okienko? Malý vrabček. Prosí, aby sme mu dali aspoň omrvinku. Nie sme lakomí, každý z nás to vie, že keď práve zima vládne, vtáčiky hladujú. Tak sme sa rozhodli, že splníme prosbu vtáčikov a pomôžeme im. Vymalovali sme si spoločne búdku pre vtáčiky, ktorú sme dostali na jednotlivé triedy. Nasypali sme tam vtáčikom rôzne zrníčka, ako slnečni-

cu, mak, loj a iné, a aj sme im pri tom zaspievali. Deti sa naučili, že hoci sú maličké, môžu sa pričiniť o to, aby vtáčiky v zime netrpeli hladom. Tešíme sa aj my deti, že

sa nám vtáčiky na jar odmenia a prídu nám zaspievať do okienka.

Soňa Pialová, MŠ Mudrochova
Snímka: archív školy

Rodičom ôsmakov a deviatakov!

**Anglický jazykovedec Frank Smith raz povedal:
„Jeden jazyk vás nasmeruje na vašu životnú cestu.
Dva jazyky vám na tejto ceste otvoria všetky dvere.“**

Vážení rodičia,

v týchto dňoch sa určite so svojimi deťmi rozprávate o tom, ktoré stredné školy si zvolí vaše dieťa na prihlášku na strednú školu. Už v tomto školskom roku si môže deviatak na jednu prihlášku napísať 2 stredné školy a aj ďalšie 2 stredné školy, tzv. talentové. Medzi ne patrí aj Gymnázium v Rajci so svojim bilingválnym slovensko-ruským štúdiom. Využite aj túto možnosť a zvýšte šancu prijatia na kvalitnú strednú školu.

PREČO SI ZVOLIŤ PRÁVE GYMNÁZIUM V RAJCI?

Pretože tu nájdete:

- kvalitné päťročné bilingválne

- štúdium európskych parametrov, ruského lektora a vybraných kvalifikovaných domácich pedagógov,
- možnosť získania jazykového certifikátu,
- podnetné prostredie a špecializované učebne,
- možnosť účasti na prestížnych súťažiach,
- seberealizáciu a osobný rozvoj,
- príjemnú rodinnú atmosféru,
- pestré spôsoby a metódy učenia,
- menšie skupiny študentov,
- aktivity na upevnenie vzťahov,
- ... a množstvo ďalších benefitov.

Ak máte doma ôsmaka, ktorý má záujem o cudzie jazyky, neváhajte a podajte prihlášku na

Gymnázium v Rajci. Na základe našich skúseností vieme, že ôsmaci sú často lídrami triedy a učivo zvládajú bez väčších problémov.

Pre štúdium v bilingválnej slovensko-ruskej sekcii nevyžadujeme znalosť ruského jazyka. Dôležitý je dobrý prospech, záujem o štúdium a úspešné absolvovanie prijímacích skúšok.

Ak sa chcete dozvedieť viac o našom gymnázium alebo vás zaujímajú testy prijímacích skúšok, zúčastnite sa informačného stretnutia 2. 2. 2022 o 14:00 alebo o 16:00. Zároveň vám odporúčame sledovať instagramový účet Gymnázia v Rajci, kde nájdete tie „najčerstvejšie“ informácie.

Ing. Adriana Sojková,
koordinátor prijímacieho konania

MŠ OBR. MIERU: MÁME NOVÝ ČITATEĽSKÝ KÚTIK

V materských školách je rozvoj predčitateľskej gramotnosti jednou z najdôležitejších priorít.

Podporujeme aktívne počúvanie s porozumením prostredníctvom čítania veršov, rozprávok a príbehov s detským hrdinom.

Vytvárame deťom bohaté podnetné prostredie na podporu a rozvoj počiatkov čítania a písania v edukačných aktivitách počas celého dňa. V triede máme umiestnené obrázky a slová, ktoré pomáhajú deťom pochopiť dôležitosť čítania a písania.

Nápad vytvoriť čitateľský kútik vo mne podnietila správa, že budem pracovať v II. triede. Našla som v nej nevyužitý kútik, ktorý som premenila na čitateľský. Stačila detská vzorovaná látka, vankúšiky, matrace z postielok, pneumatika a moje ruky, ktoré to všetko zrealizovali. V súčasnosti je to milý kútik, v ktorom si deti čítajú, prezerajú knihy rôznych žánrov. Útulné miestečko, v ktorom deti spolu komunikujú a tešia sa. Nápad

sa podaril, o tom nás presvedčajú deti každodennou prítomnosťou v najobľúbenejšom kútiku.

Učiteľka z MŠ Linda Paulinyová,
MŠ Ul. obr. mieru
Snímka: archív školy

Prácou k samostatnosti

Nový rok so sebou prináša nádej, nové vízie a nápady, ako veci robiť lepšie a kvalitnejšie. Aj my v organizácii LABORE sme vstúpili do roku 2022 s nádejou v dobré správy a dobré veci.

V tomto roku plánujeme väčšie zmeny, ktoré sa týkajú hlavne rozšírenia prevádzky (plánované otvorenie novej cukrárne v Žiline) a presťahovania výroby koláčov a zákuskov do nových priestorov na Námestí SNP v Rajci do nevyužívanej budovy, ktorej by sme postupne chceli vdýchnuť nový život. Presťahovaním prevádzky budeme môcť navýšiť pracovné miesta pre ľudí znevýhodnených na trhu práce. Ešte koncom roku 2021 sa zdalo, že neprekonáme prekážky, ktoré sa nám stavali do cesty. Veľmi nám však pomohlo schválenie projektu Prácou k samostatnosti. Tento projekt sa uskutočnil vďaka finančnej podpore Nadácie SPP.

Vďaka tomu budeme môcť urobiť nevyhnutné opravy v nových priestoroch, aby sme sa mohli

presťahovať. Stále však hľadáme ďalšiu pomoc, aby sme mohli priestory upraviť na mieru potrebám našich zamestnancov a celej výroby, a tým udržať existenciu organizácie, ktorá dáva pracovné príležitosti ľuďom znevýhodneným na trhu práce v našom regióne. Nielen tým, ktorí sú u nás zamestnaní, ale aj mnohým ďalším,

ktorí v našej cukrárni v Rajeckých Tepliciach, a dúfajme, že tento rok už aj v Žiline, môžu predávať svoje handmade výrobky. Sú to väčšinou samoživitelia, mamičky na materskej dovolenke, seniori, dlhodobo nezamestnaní ľudia či zdravotne znevýhodnení. Všetci títo ľudia si zaslúžia príležitosť postarať sa sami o seba a svoju rodinu namiesto odkázanosti na pomoc druhých.

Preto veríme, že tento rok bude pre nás a pre všetkých, ktorí o nás vedia, rokom dobrých správ, rokom väčšej pomoci znevýhodneným a zraniteľným, rokom väčšej ľudskej blízkosti a pomoci. Sme pripravení hľadať možnosti, ako pomáhať aj naďalej.

Terézia Podolanová,
projektový koordinátor
Snímka: archív autora

ZŠ LIPOVÁ: AJ TÝMTO SA CHCEME POCHVÁLIŤ...

Zdá sa, že čas má krídla. Len prednedávnom sme otvárali školskú bránu na Lipovej ulici a už máme za sebou I. polrok.

Taký hektický: doma aj v škole, hore aj dole... Pre školákov vzostupy aj pády (tých pádov bolo, našťastie, naozaj málo – a aj tým sa dá ešte pomôcť).

Rozhodne je nám milšie pochváliť sa, v čom sú naši školáci dobrí, lepší, najlepši.

V celoslovenskej výtvarnej súťaži EKOPOSTER, ktorú každoročne vyhlasuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a organizačne zabezpečuje mesto Trstená, sme dopadli úspešne. Súťaže sa zúčastnilo 299 škôl a cca 2004 žiakov. Je to súťaž skupinových prác. A naša škola uspela v 3. kategórii ZŠ. Získali sme 2. miesto. Naši školáci z 9.B: Michaela Fusková, Bianka Dolníková, Lukáš Grófik, Tamara Čisecká, Natália Kohoutová – vytvorili prácu UNBEARABLE. Aj ďalší deviatik Max Fraštia bol úspešný. V okresnom kole anglickej olympiády obsadil 8. miesto a stal sa

úspešným riešiteľom.

Sme radi, že sa našim najstarším školákom darí. O pár týždňov ich čakajú dôležité životné skúšky, tak nech sú tieto pekné výsledky pre

nich impulzom, že to zvládnu.

Mgr. Alena Muchová,
Mgr. Martin Kšiňan,
Mgr. Jana Paulinyová
Snímka: archív školy

ŠACHOVÉ AKTUALITY

Šach, táto viac ako 1 500 rokov stará hra, zaznamenala za posledné 2 roky rýchly rast popularity, spôsobený hlavne pandémiou Covidu-19, popularitou netflixového seriálu Dámsky gambit a rastúcou dostupnosťou rôznych zdrojov, či už výukových videí, Youtube kanálov alebo online šachových serverov.

Celosvetovo hrá a pozerá šach stále viac a viac ľudí a táto prastará hra sa tak postupne zaraďuje medzi populárne e-sporty.

Možno aj vďaka tomuto trendu sme aj my v šachovom klube zaznamenali zvýšený záujem detí o šachový krúžok na začiatku školského roka. Celkovo sa prihlásilo viac ako 40 detí z Rajca a okolia. Situácia nám dovolila absolvovať 6 prezenčných krúžkov, kde sa šachoví začiatočníci naučili základné pravidlá, pohyb figúrok, jednoduché matovanie a na poslednej hodine už odohrali svoje prvé ozajstné šachové partie. Skúsenejší hráči odohrali niekoľko desiatok partii, riešili množstvo diagramov a učili sa nové zásady a princípy.

Počas prerušenia prezenčnej činnosti, z dôvodu vyhlásenia núdzového stavu, sme pokračovali s deťmi, ktoré o to prejavili záujem, v online šachových stretnutiach. Naučili sme sa, ako sa dá hrať a trénovať online a viaceré deti sa zapojili do online šachových turnajov, organizovaných krajskými organizáciami Slovenského šachového zväzu. Seriály šachových online turnajov pokračujú počas celej zimy, až kým nebude možné sa opäť vrátiť ku klasickým šachovniciam.

Vrcholným online podujatím boli online majstrovstvá základných škôl v rapid šachu. Dňa 7. 12. 2021 sa hralo krajské kolo, v ktorom náš klub a základné školy z Rajca a okolia reprezentovali 6 detí. Tento turnaj je špecifický tým, že hrajú v jednej kategórii všetky deti základných škôl, od prvákov po deviatakov. Napriek tomu, že naši malí šachisti sú, až na jednu výnimku, žiaci druhých a tretích ročníkov ZŠ, podarilo sa im uhrať pekné výsledky, najlepšie z nich obstáli: Timea Haásová - 5,5 bodu, Nina Haásová - 4 body a Alex Vereš - 3 body: všetci traja žiaci ZŠ Lipová. Timea a Nina si vybojovali účasť v celoslovenskom finále, ktoré sa odohralo 19. decembra a v kto-

Reprezentácia SR na ME v Srbsku. Nina Haásová (vpredu prvá zľava), Timea Haásová (vpredu tretia zľava).

rom Timea dokázala svoju účasť premeniť na striebornú medailu v kategórii dievčat, keď prehrala jedinú partiu s celkovou víťazkou.

Zimná šachová sezóna pokračovala pre naše najlepšie šachistky ešte dvomi medzinárodnými podujatiami. 3. až 5. decembra sa konalo kvalifikačné kolo školských online majstrovstiev Európy, v ktorom si účasť vo finále vybojovala Timea Haásová. O týždeň neskôr svoju účasť dokázala premeniť na bronzovú medailu, keď jej štvrtfinálová súperka, gruzínska hráčka, bola pre porušenie pravidiel fair-play vylúčená z turnaja.

Úplný záver roka patril majstrovstvám Európy mládeže v rapid a blitz šachu, ktoré sa hrali 27. až 30. decembra v srbskom Novom Sade. Na tomto podujatí nás opäť reprezentovali Timea a Nina Haásová, ktoré si svoju účasť vybojovali umiestnením v prvej trojke v tejto šachovej disciplíne na majstrovstvách Slovenska v septembri minulého roka. Obe podali krásne

bojovné výkony a ani na európskej úrovni v konkurencii silných hráčov z tradičných šachových krajín, ako sú Rusko, Bielorusko, Maďarsko atď., sa nestratili. V rapid šachu získala Timea v kategórii dievčat do 12 rokov celkové 8. miesto. Nina v kategórii do 8 rokov 16. miesto. V ultrarýchlej šachovej disciplíne blitz, sa podarilo Nine vo svojej kategórii do 8 rokov obsadiť krásne 6. miesto a Timea zakončila svoju účasť 7. miestom v kategórii do 12 rokov.

Záver roka patril po minulých rokoch už tradične súťaži Šachový kráľ mesta Rajec. Keďže situácia počas posledných 2 rokov nám nedovolila uskutočniť jeho 15. ročník, ŠK Rajec bude hľadať možnosti, ako toto krásne podujatie a jeho jubilejný ročník uskutočniť v náhradnom termíne počas prvých mesiacov roka 2022. Viac informácií nájdete na našej stránke www.sachrajec.sk alebo Facebooku.

ŠK Rajec
Snímka: archív klubu

Jubilantka február 2022

90 rokov
Vlasta Kasperová

Srdečne blahoželáme!

Narodili sa

Jonáš Dúbravka – október
Oľvía Miklošková – november

Opustili nás

Milan Macura 1957 – 3.12.2021
Ján Baránek 1952 – 30.12.2021
Pavla Katrenová 1952 – 2.1.2022
Jiří Řehák 1947 – 12.1.2022

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb alebo ich rodinných príslušníkov.

SPOMIENKA

Dňa 23.1.2022 by sa dožil náš strýko, dôstojný pán salezián

Pavol ČERŇANSKÝ

100 rokov.

S láskou a úctou spomínajú jeho najbližší a celá rod. Čerňanská.
Odpočívajte v pokoji.

OZNAM

Posledné kusy knihy RAJECKÁ dolina

si môžete zakúpiť za cenu 26,29 € v pokladni mesta: Mestský úrad Rajec, vestibul, vľavo.

MsÚ Rajec

Informácie z Cenzuálu

Po celozávodnej dovolenke je na pracoviskách Cenzuálu od štvrtého januára 2022 opäť rušno. Začiatok nového roku v podnikateľskom subjekte znamená od samého začiatku sa popasovať s novými úlohami, ktoré neustále každým rokom rastú.

Na stredisku Les sa začali práce obvyklou pravidelnou kontrolou porastov, aby sa zistilo, či nie sú poškodené vichricou, prípadne či nám porasty nenapadol lykožrút a museli by sme preto prijať adekvátne sanitárne opatrenia. Našťastie, zatiaľ je stav porastov uspokojivý, a preto sa započalo s plánovanou ťažbou drevnej hmoty, ktorú robíme dodávateľsky. Na stredisku Pila sa tiež započalo s porezom drevnej hmoty a čo je potešujúce, odbytové ceny opäť mierne vzrástli.

12. januára sa uskutočnilo riadne plánované zasadnutie výboru, ktoré sa konalo v zasadačke Cenzuálu za dodržania hygienických nariadení. V zmysle schváleného programu po krátkom novoročnom príhovore predsedu sa pristúpilo ku kontrole plnenia uznesení z minulého výboru. Následne prišiel hlavný bod programu, mzdové otázky, a to odmeňovanie zamest-

nancov a cena práce za externé služby v ťažbe dreva a pestovnej činnosti. Návrh na úpravu platov jednotlivým THZ a pracovníkom v kategórii R predložil predseda. Dôraz pri úpravách sa položil na motivačnú zložku – prémie. K tejto problematike sa rozprúdila pomerne živá diskusia medzi jednotlivými členmi výboru. Nakoniec sa výbor uzniesol na tom, že túto problematiku vzhľadom na jej citlivosť a rôzne pohľady na ňu uzatvorí na mimoriadnom výbore, ktorý predseda zvolá najneskôr do konca mesiaca január, aby toto nové odmeňovanie platilo od začiatku roka. Členovia výboru nespochybňujú navrhované úpravy platov a cien za externé služby, sú si vedomí rastu inflácie a vôbec rastu životných nákladov, majú však na zreteli aj skutočnosť, aby Cenzuál si na toto zvýšenie platov zarobil, a preto uložil ekonómke prepočítať, aký bude dopad zvýšenia na celkový výsledok hospodárenia Cenzuálu. V rámci rôzneho boli prerokované aj iné aktuálne otázky s tým, že tieto sa prerokujú na nasledovných zasadnutiach.

Za výbor spoločensťva:
Ing. Karol Dobeš
Snímka: archív cenzuálu

inzercia

Ateliér Rajec Vám ponúka

Krátkodobé ubytovanie
Ubytovanie pre pracovníkov
Priestory na prenájom
Kancelárske priestory

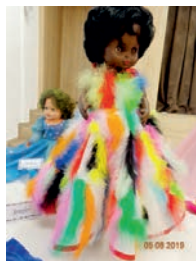
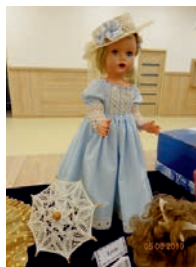

Ateliér Rajec
 nájdete aj na

+421 907 462 262
 atelier.rajec@gmail.com

Námestie SNP 27/27, 015 01 Rajec

MESTO RAJEC VÁS POZÝVA
 NA VÝSTAVU BÁBIK
 ZO ZBIERKY
Dagmar STRELCOVEJ

**AKO IŠLA
 BÁBIKA
 DO SVETA**

2.2. - 4.4.2022
 Výstavná sieň Radnice v Rajci

inzercia

- **PODLAHY** laminátové / vinylové
- **INTERIÉROVÉ DVERE** so zárubňami
- **VSTAVANÉ SKRINE**

Vzorkovňa Veľká Čierna 79

0911 923 920

www.nabytok-rajec.sk

26.2.2022

RAJECKÉ FAŠIANGY

PROGRAM

15:00 - FAŠIANGOVÝ SPRIEVOD ULICAMI MESTA

**16:00 - NÁMESTIE SNP, FAŠIANGOVÉ HODY,
KULTÚRNY PROGRAM**

Všetky podujatia sa realizujú v súlade s aktuálnymi pandemickými opatreniami
Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

Počas podujatia budú zhotovované obrazové záznamy.

Svojou účasťou na podujatí súhlasíte s ich použitím pre verejné šírenie na
propagáciu.

**V PRÍPADE ZHORŠENIA EPIDEMICKEJ SITUÁCIE
SA PODUJATIE NEUSKUTOČNÍ**